

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 8.

SIBIIŪ, 15 AUGUSTŪ 1891.

Anulŭ XXII.

URME DE POESIĂ POPORALĂ ROMÂNĂ DIN SECLULŪ ALŪ 16-lea.

Mitulŭ indicŭ ne povestește : Înțeleptulŭ Vulmiki trecendŭ odată prin pădure, vede cum dobórá la pământŭ unŭ vênătorŭ fără inimă o căprióră de lângă soțulŭ eí. Cuprinsŭ de adencă jale începe înțeleptulŭ a se plânge și tângui și plângerea sa se închiagă într'o formă óre-care ritmică. Atunci apare ȓeulŭ Brâma, care încă a fostŭ martorŭ înfricoșatei scene și îi demandă ca în metrulŭ acesta să povestescă faptele însemnate ale trecutului. În vecinătate erau doi gemeni Lava și Kussi, pe acestia îi iubea Vulmiki din tótă inima și de dragulŭ lorŭ a compusŭ în versuri istoria tatăluiŭ lorŭ Râma, renumitulŭ eposŭ indicŭ : Râmâyana.

Așa esplică mitulŭ indicŭ începutulŭ poesiei, care coincide cu începutulŭ durerii, bucuriei și a iubirii. „Și multe dureri'sŭ, puține plăceri“. Prima espresiune omenescă a durerii a fostŭ : poesia și prima poesiă omenescă a fostŭ : durerea. Poesia este parafulgerulŭ, care descarcă peptulŭ omenescŭ sbuciumatŭ de viforulŭ pasiunilorŭ, sdruncinatŭ de puterea durerii, poesia mângăe pe cei desperați, schimbă în uriași pe cei slabí dea íngerŭ și liniștește sufletele agitate. Ca individulŭ așa și poporulŭ. Poporŭ fără poesiă nu ne putemŭ închipui. Poporulŭ urmăritŭ de sórte trebuie se aibă poesiă, în care să dee cursŭ liberŭ tânguirilorŭ sale, poporulŭ resboinicŭ trebuie să aibă poesiă care-í înferbântă sângele spre fapte, cu unŭ cuvântŭ : orí-ce

caracteră aibă poporul, pe orî-ce gradă de cultură ar sta: poesiă trebuie se aibă, căci poesia e sufletul poporului, care-î susține limba și datinile strămoșesci și care pòrtă în sine timbrul sântit de vécuri alú vieții interne a aceluî popor.

Nu este decî tendința acestei disertațiunii a dovedi că poporul român a avut și în seclul alú XVI-lea poesiă. Nu! Poesia poporului român datéază dela momentul formării limbei românesci. Limba a fostú mediul în care poporul român a datú espresiune simțemintelorú sale, cugețarilorú sale, dar mai cu sémă durerii, și acésta plângere s'a închegatú inconsciú — ca și la Vulmiki — într'o formă óre-care hotărîtă — în poesiă.

Tendința acestei scrieri este, a indica dóuë urme de poesiă poporală română, aflátore în codicele din Radvány, numit Radvánszky, care conține poesiile lumești a primului poetú lyricú maghiarú, a luî Valentinú Balassi, baronú de Kékkő. Acestú poetú, născutú la anulú 1551 și mortú la anulú 1594, este întemeiătorulú poesiei lirice maghiare atát în privința formei cât și a conținutului; el este primulú poetú maghiarú, care pe basa poesiei poporale a creatú o poesiă cultă maghiară, inaugurándú prin acésta o direcțiune nóuă. Dar nu numai poesia poporală maghiară a luat'o de basă la crearea formelorú nóuë, ci și poesiă poporale germáne, croate, poloneze, turcești, italiene și românești, și la fie-care poesiă a indicatú după ce modelú a compus'o. Așa dăm și de urma a dóuë poesii poporale românesci. În convingerea, că datele acestea nu suntú cunoscute publicului nostru, cred că va fi de interes a comunica notițele respective din codice, *care sîntú* — până acum — *cele mai vechi urme de poesiă poporală română* cunoscute. Din seclul alú XVI-lea cunoșceamú până acum numai dóuë date despre existența poesiei poporale române, una e cronică polonă a luî Martinú Strykowski, care descriind călătoria sa prin provinciile locuite de români, dice: „Mă încredințai eú însumi și auđii de ajunsú cu propriile mele urechi în tóte adunările acelorú popóre...

unde faptele ómenilorú renumiți sîntú celebrate prin cîntece cu acompaniamentulú viórelorú, aláutelorú, cobzelorú și arfe-lorú, cáci poporulú de josú se desfátézá preste mészurá, ascultándú marile vitejiú ale principilorú și voinicilorú.“¹⁾ A doua urmă se aflá în cronicá lui Urechia din 1591, dupá compilațiunea lui Mironú Costinú, unde se đice despre Aron Vodá cá-í plăcea se-și petrecá cu *jocuri, cîmpoeși și măsca-rici*.²⁾ La aceste se adaug acum cele doué notițe din co-dicele Radvánszky, cari sîntú de aceea fórte însemnate, fiindcă *sîntú primele care aú susținutú titlulú* respective sujetulú a douá poesií románeșci. Codicele acesta l'a descoperitú so-cietatea istorică maghiará cu ocașiunea escursiunii științifice din 1874 la Radvány în biblioteca familiei Radvánszky de unde se derivá și numele codicelui. Cu descoperirea și con-ținutulú acestuí codice se ocupá Thály Kálmán în Nr. 1 al revistei lunare „Századok“ din 1875, ear codicele întregú s'a publicatú la însărcinarea și pe spesele societáții maghiare istorice prin Szilády Áron la anulú 1879. Codicele datézá dela finea seclului al XVI-lea și e compusú din manuscrip-tulú originalú al lui Balassi de scriitorulú aceluia. Pe pagina 49—50 a acestui codice (Nr. XXIX) se aflá o poesiá întitu-latá: „*Carmen tenui nec pinqui Minervae (?) compositum*“ ear sub titlu are notița unгурéscá: „*compusá pe melodia cân-tecului románeșc: Savu nu (?) lásá 'n casá fata*“.³⁾

Poesia maghiará scrisá — pe basá notiței — în metrulú poesiéi románe este una din cele mái avéntate poesií de amorú ale autorului. Versulú maghiarú se începe :

„Mint sik mezón csak egy szálfa, egyedül ugy élek.“
ear' ritmulú versului e următorulú :

— ' — — / — — ' — // ' — — — / ' — /

¹⁾ Veđi Densușianu Ist. Limb. Iași 1885 p. 120 și Archiva ist. a Rom. I. II. punctú 6, de unde e reproducá acéstá traducere. ²⁾ Densușianu I. c. ³⁾ „Szerzé a „SAVU ME (?) LASONKA AS SA FATA“ oláh énekre.“ Cum vedemú textulú românú e cât se póte de greșitú scris, așa încátú e greú de reconstruitú, atâtú cuvéntulú alú doilea care póte fi „mé“! și „nu“ cât și metrulú care nu ese de locú la ivclá din aceste șése cuvinte. E de presupusú cá decopiátorulú n'a șciutú románeșce.

În decursul cercetărilor mele de până acum în direcțiunea acésta însă nu mi-a succes a descoperi nici o poesiă poporală română de unū conținutú seú de o formă analógă. Prin urmare e cestiunea încă deschisă.

Ér pe pagina 57—60 a codicelui sub nrulú XXXV e o poesiă cu inscripțiunea maghiară: „*Acésta a scris-o atunci — când în urma necredinței nevestei sale, și-a adusă aminte de amoreza-î de mai înainte și a compus-o pe melodia aceluî cântecú românescú, în care fata română își deplânge oile rătăcite*“.¹⁾

Ritmulú e coriambic²⁾, șirulú constă din 8 silabe, corespunde ritmulú din poesia poporală română:

Dis-o mândra / cătră mine
Eú mă ducú te / Iasú pe tine.

Eată decí aici avemú urma duorú poesií poporale române din seculú al XVI-lea, care urme sântú pentru literar-istoricí de mare însemnătate.

Poesia primă (Nr. XXIX) a scris-o înainte de anulú 1584, căci atunci s'a însuratú poetulú, ér' poesia se ține de acea seriă, carea a scris-o înainte de a se însura — după cum ne spune copiătorulú manuscriptului. Ér' poesia a dóua (Nr. XXXV) a scris-o între anii 1586 și 1589 când în urma nefericirí sale în vieța casnică a luatú lumea în capú și a pribegitú mai bine de trei ani prin munții Transilvaniei, căutându-și consolare în romantica natură. Aici pribegindú din stână în stână a auđitú multe doine românesci, doiose și pline de jale, care au lăsatú adâncă impresiune în înaltulú seú sufletú poeticú. Poetulú huiditú de lume, părăsitú de femea care a iubit-o cu atâtú foc, pe care a eternisat-o în memoria poporului maghiarú în poesií atâtú de frumoșe și adâncú simțite, đicú părăsitú de soția-î, urmăritú

¹⁾ „Akkor szerzett hogy az ő felesége idegensége miatt a régi szeretőin kezdett szívében meg indulni, arra az oláh notára, az mint az eltévedt juhokat siratja volt az oláh leány.

²⁾ Am căutatú se aflú textulú românescú alú doinei în care își deplânge ciobanulú oile perdute — dar' fără succes, imí pare că poporulú nu mai cunoșce astăđi fără numai pré frumoșă melodiă.

pe nedreptul de némurile sale avare, cari n'au pregetatú a-í scorni și minciuna că a trecutú cu fiulú seú la religiunea musulmană, numai ca se pótă pune mâna pe averea lui, în desperațiunea acésta a auđitú melodiosulú și jalniculú cântecú românescú în care își deplânge ciobanulú oile perdute. Câtă armoniă între internulú seú sbuciumatú de durerea perderii și doina română! Și poetulú și ciobanulú a perdatú totú ce a avutú mai scump în lume și améndoí batú acum délurile și văile plângându-și durerea codrilorú și stâncilorú seculare. Nu e decí mirare, dacă poetulú adêncú impresionatú și-a alesú pentru deplângerea sortii sale, aceeași melodiă, aceleași accente în care și — sufleteșce lui înruditulú — ciobanú se jeluieșce.

Dar' și din altú punctú de vedere suntu notișele aceste de mare însemnătate pentru noi. Trăimú astăzi între împregiurări, în care maghiarii tóte ni le denégă cu tendințe șoviniște, strigă în gura mare că pentru ridicarea și cultivarea poporului românú ei au meritele cele mai mari, ei ne-au începutú literatura, ei ne-au îmbogățitú limba, ei ne desvóltă șciința și filologia, cu un cuvêntú; tóte dela ei le avemú. Ér' ei dela noi — nimic, seú chiar decă recunoscú câte ceva e mai multú batjocură de cât serioșitate.¹⁾ Negreșitú avemú multe dela maghiari, nici că se póte altfelú, căci acum e milenariulú decând locuimú la olaltă, dar' și ei au dela noi — și încá nu puține și între altele avem aici unú izvorú autenticú, care de sine vorbeșce, *care ne arată că poesia populară română a avutú influență asupra desvóltării poesiei lirice maghiare*. Abstrag aici cu totulú dela plagiarea seú mai corectú đisú furtulú melodiei române, cu care au făcutú maghiarii furóre la espoșițiunea din Paris, abstragú dela acésta, dar' accentuezú că codicele Radvánszky ne arată lámuritú cum doina ciobanului am avut-o deja în secululú alú XVI-lea precând „Repülj fecském“-ul lui Reményi încá nu exista.

Dr. Valeriú Branisce.

¹⁾ Veđi d. e. Edelspacher: „Oláh elemek a magyar nyelvben“. O porno-grafiă șcientifică.

CĂLUȘERULŪ JUCATŪ ÎN SECLULŪ ALŪ XVI-lea.

Între obiceiurile năstre, apucate din bătrâni, aflămŭ și joculŭ naționalŭ Călușerulŭ, care astăđi nu mai lipsește la nici o festivitate națională. Cestiunea originii acestui danțŭ e încă deschisă, căci ca multe alte datine și obiceiuri d'ale năstre, așa și jocurile năstre nu s'aŭ luatŭ încă sub studiere mai seriósă. E probabilŭ însă că Călușerulŭ este o rămășiță din jocurile străbunilorŭ nostri romani, esecutate primăvéra în onórea sórelui și a anotimpului. De atunci până astăđi a rămasŭ în poporŭ joculŭ cu tóte legăturile sale misterióse, care conservă sântęnia acestui obiceiŭ străbunŭ. Precum și astăđi așa și în trecutŭ străinii care aŭ vęđutŭ joculŭ esecutatŭ de jucători buni totdeuna aŭ rămas fermecați de privirea lui, așa s'a întęplatŭ că și străini și-l'aŭ însușitŭ.¹⁾ Unŭ astfelŭ de datŭ avemŭ, despre poetulŭ maghiarŭ Balassi (de care a fostŭ vorba și în notița premergătore) care în tinerețe a petrecutŭ multă vreme prin Transilvania, unde a avutŭ ocașiune a învăța acestŭ jocŭ naționalŭ românŭ. Ca tinerŭ de 21 de ani a luatŭ parte la festivitatea încoronării lui Rudolf (25 Septembre 1572) unde după masă a jucat călușerulŭ, obținęndŭ admirarea tuturorŭ celorŭ prezenți.

Despre acésta a luatŭ istoriculŭ ungarŭ Nicolai Isthváni notița în opulŭ seŭ ²⁾ care notița lăsămŭ să urmeze aici:

Liber XXV, 1572. Inauguratio Rudolphi 25 Sept. 1572. Epulum Caesareum et Regium. . . . Remotis mensis juvenus militans, et illustrium virorum liberi adolescentes choreas in cavaedio domus duxere; inter quos Valentinus Balassius, Ioannis nuper in gratiam recepti filius, alterum et vigesimum

¹⁾ E lucru curiosŭ că n'a prelucratŭ încă nime călușerulŭ cât și celelalte jocuri ale năstre în baletŭ, unde altfelŭ chiarŭ și jocuri africane și asiatice aŭ ajunsŭ a fi prelucrate artisticŭ și esecutate.

²⁾ Nicolai Isthváni Panuoni, Historiarum de Rebus Ungaricis libri XXXVIII Ab Anno Chr. 1490 ad 1606. Editio Novissima, ad primam Coloniensem de anno 1622 emendatissime recusa. Viennae, Typis Ioanis Thomae Trattner sacrae caesaro-regiae Majestatis aulae typographi et Bibliopolae MDCCLVIII.

natus anum (de 21 de ani) eo *genere saltationis*, quam nostris opilionibus *propriam et peculiarem* vulgus esterorum, omnibus aequae Ungaris comunem putat, *palمام obtinuit*, quum Caesar et Rex, caeterique Principes, illum veluti *Panes et Satyros imitantem*, modo *retractis*, mox *divaricatis in terram cruribus subsistentem*, modo *saluatim se attolentem*, sublimem e podio, non sine voluptate spectavissent. (Pag. 325—326).

Acestu danțu care după părerea *străiniloru* e comunu tuturor locuitoriloru din Ungaria, după părerea *indigenuluu* Isthvânfi însu e jocu specificu *păcurărescu*, *nu pôte fi altulu decâtu Călușerulu românescu*, ce din descrierea danțulu ese și mai evidentu la ivelu. Adaugendu la aceste și împregiurarea că Valentinu Balassi a petrecut mai nainte mai multă vreme prin Transilvania și că cunosea poporul român cu datinele sale și literatura sa, credu că nu mai încape nici unu studiu specialu asupra cestiunii de față.

Dr. Valeriu Branisce.

DE UNDE A ÎNTRATU POVESTEA LUI „ARGHIR“ ÎN LITERATURA MAGHIARĂ.

(Înceiere).

Ne întrebămă acum, e cu putința, ca ținele să nu știu unde locuesce regina loru, căci Gergei o numesce apriatu „regina țineloru“ (tünderek kiralya)? Și apoi, cum vine piticulă în poveste, căci dacă urieșulu aru fi avutu de gându să citeze la sine și pe pitici, atunci i-ar fi citatu pe toți, nu numai pe unulu, și încă pe celu schiopu, dela care mai puținu s'a pututu aștepta ceva?

Dacă luămă variantele românesci la mână, lucrulu se esplică numai decâtu. În unele adecă se adună *numai ținele*, care apoi 'și și dau deslușirile necesare, fiindu tocmai de regina loru vorbă. Într'altel din contră se adună *numai piticiz*, și celu din urmă, care vine schiopătându, scie despre cetatea négră. Gergei se vede că a sciutu de ambele variante și din ambele a luatū câte ceva, fără se observe contrațicerea.

Barac e mai precaut în punctul acesta, la el vin numai piticii, și fără îndoială că i-a luat dintr'o variantă, căci altcum deș nu înțelegem pentru ce s'ar fi abătut dela Gergei *tocmai în punctul acesta*.

Și eară-și, Barac vorbește de 7 păuni, Gergei din contră de 7 lebede.

Nici aici nu putem pricepe, pentru-ce s'a abătut Barac de Gergei, dacă nu mulțimea de variante l'ar fi îndemnat la acesta, căci în variante se vorbește într' adevăr când de lebede, când de păuni, când de porumbi, când de stele, dovadă că acesta poveste a esistat între Români înainte de Barac, și acesta esistență la nici un casu nu avem de-a o mulțami lui Gergei, căci Gergei a fost abia la începutul secolului nostru tradus de Barac.

În schimb Barac a făcut într'alt loc un lapsus. Anume el ne spune, că Arghir ar fi plecat *călare* în lume. În decursul poveștii se vede că 'și-a uitat acesta, căci noi numai auzim nimic despre cal. Acest pasagiu e foarte instructiv, căci el ne arată, cum povestea noastră e alcătuită din diferite elemente :

Cum am ști, noi avem variante, în care Arghir se dice că pleacă călare în lume. În aceste însă istoria cu cele trei obiecte miraculoase lipsesce consecuentă — cu totu dreptul căci în casul acesta ele suntu de prisos, calul are aripă, e nădravănu, prin urmare el știe unde se află cetatea Ilenei, ci drumul până acolo e primejdios, și primejdiile aceste Arghir le învinge tocmai prin calul seu. În alte variante, ca la Gergei, lipsesce calul, dar în casul acesta într' obiectele miraculoase în compozițiune, căci altcum Arghir nici n'ar putea ajunge la Ileana Cosânțiana.

Atât calul nădravănu cât și obiectele miraculoase aparțin, cum am vădit diferitelor cicluri de povesti din mitologie. Poporul însă care 'și-a uitat de înțelesul primitiv al acestor mituri, le-a adus în combinațiune unele cu altele, le-a închiegat, dând astfel nascere la o mulțime

de variante. Atâtă Barac, câtă și Gergei au cunoscută mai multe variante ale poveștei noastre, dar le-au întrebuintat reu, căci altcum n'ar fi putută comite astfel de erori de compozițiune, cum vedemă în povestile loră.

Cumă mai alesă Barac a avută cunoscință despre unele variante, dovedesce următorea împregiurare. Poesia lui Barac e cu multă mai lungă, mai plină de detaiuri, și scene. Acestă plusă cade pe contulă împodobiri în descrițiune.

Și descrițiunea e intru adevără frumósă simplă și curată, ici-colea glumétă o adevărată poveste populară. Și acum se luămă o altă scriere de alui Barac, bunăoră „*Risipiirea Ierusalimului*“, epos în 9 cânturi: cugeți că veți pe ună omă înglodată în tină, care se chinue a eși la uscată, așa de greoiă și neajutorată e în câte ună locă — lucru firesc, căci aici n'a putută asculta din gura poporului, cum trebuie povestită.

Dar și cele trei obiecte miraculose din povestea noastră sântă schimbate și adaptate de fantasia poporului conformă ideii fundamentale. În mitologie precum și în unele povești populare fiesce-carc obiectă își are puterea sa specială; *căciula te face nevedută, păpucii te duc în sboră, biciulă preface după placă ori ce obiectă în pētră*. În povestea noastră însă *tote trei lucrurile au una și aceeași putere de a te duce în sboră la loculă dorită*. Și acēta corespunde întocmai cu ideea fundamentală din poveste, căci Arghir nu doresce alta, decătă se afe odată *cetatea négră*. Obiectele aceste primescă în variante numai atunci puterea loră specială când Arghir e nevoită a lupta cu lighiōne periculose.

Împregiurarea decă, că atâtă povestea lui *Gergei* câtă și a lui *Barac* e compusă din variante, ce le aflămă numai la poporulă română, dovedesce cu siguranță, *că și isvorulă lui Gergei este românescă*.

În cele de până aci ne-amă basatū totă numai pe deducțiuni. Se află însă chiar în textulă ungurescū pasage, care hotărītū ne îndemnă a susține acēta părere. Și anume

Gergei numește încălțămintele miraculoase „*bocskor*“ (opincă). Noi știm, că Ungurul nu poartă opinci, cel puțin aceste nu sînt încălțăminte națională. Prin urmare Gergei a trebuit să se ia cuvîntul acesta din izvorul, de unde a luat și povestea, și acest izvor nu poate fi decît românesc, căci Românul a făcut din opincă încălțăminte națională, așa că în povestile sale *chiar și ficiorii de împărați poartă opinci*. Se băgăm bine de seamă, cum alte popoare întrebunțază aceste trei motive. *Turcul* d. e. vorbește de *pantofi*, *turban* și *covor*. Motivele deci sînt aceleași, dar concretizarea lor s'a făcut, așa zicîndu, *în spiritul național*, *Turcul* vorbește de *turban*, fiindcă el nu poartă *căciulă*, Românul vorbește de *opinci*, fiindcă el nu poartă *păpuți nici cisme*, și Gergei, dacă n'ar fi luat povestea dela Români, ar fi trebuit ca *Ungurul* să vorbească de orice numai de *opinci* nu.

Dar și mai lămurit vorbește un alt pasagi în textul unguresc. El sună :

„Monda a szép leány; *Argire*, szerelmem“ ¹⁾.

După cum vedem din context „*Arghire*“ e vocativul. Dar în care limbă: În cea ungurească sigur că nu. În cea italiană? Încă nu, căci limba italiană n'are vocativ, ar trebui deci să fie *nominativul*. Însă nici *nominativul* nu poate fi, căci dela „*Arghirus*“ *nominativul* ar trebui să sune, după spiritul limbii italiene „*Arghiro*“. Ce formă e acesta dară? E *vocativul românesc*, care dela cuvîntul „*Arghir*“ nu *poate* suna altcum decît „*Arghire*“, și Gergei a întrebunțat această formă fiindcă așa a auzit-o și așa 'i se potrivea mai bine în ritmul poeziei sale.

Ce facem însă cu enunțarea lui Gergei, cumcă el ar fi tradus povestea lui Arghir din limba italiană?

Am vădit, că pasagiul respectiv e destul de întunecat. Dar să admitem că Gergei ar fi vrut într-adevăr

¹⁾ Adecă „*Disa fata frumoasă, Argire iubitul meu*“.

se ȃică, că el  a scos  ac sta poveste dintr'  cronic  italiană, cum se are lucrul  atunci?

Se ne  ntreb m  mai  nt i , avut-a Gergei motive, a da ac sta poveste de *italienesc *  n loc  de *rom nesc *?

Respundem  hot r t , avut ! Se nu cugete cineva, că d r  din motive politice, ci din motive *curată literare*.

Dec nd espedi iunile cruciate a  adusă într'unu contact  mai mare occidentul  cu orientul , de atunci spiritul  poesiei populare orientale a  nceput  se strebat   i în Europa. Acest  curent  ' i a ajuns  culmea în secolul  al  XV,  i XVI,  i  tera mijlocitoare era *Italia*, a a că ac sta  ter  a devenit  *patria pove tilor *.¹⁾ Tot  ce se producea  i prelucra în „*genul *“ acesta, de ar fi fostŭ de ori  i unde, se  icea că e provenit  din Italia. „*Din cronic  italiană*“ era reclama cea mai bună, ce se putea da unui astfel  de product  literar  —  ntocmai precum se da  astăđi multor  romane indigene „*etiquetta*“ de *fran ozesc * s u „*englezesc *“.

E drept , că nici astăđi nu scim  cu siguran , *cine a fost  Gergei, când  i unde a trăită*. Părerea general  a  nv  aţilor  maghiari însă merge într'acolo, că el  e Transilv nian ¹⁾  i că a trăită în secolul  al  XVI, adecă în acelu secol , în care mania descrisă mai sus  a fost   nc  a a de puternică,  nc t  el  a urmată numai curentului de atunci, dacă a dat  povestea lui Arghir de *italiană*.  i ca se nu se  doesc  nime în cuvintele sale, el  se foloseste  i în descriere de astfel  de termeni, cari arată întru adevără spre Italia d. e. Cypresses, Orange, Dafin; apoi nume proprii ca: Acleton, Medena etc.

Cu t te aceste e lucru invederat , că aici avem  de a face simplu cu o *apucătură literar *, obicinuit   i dictată de spiritului timpului, în care a trăită Gergei.

 n fine mai amintim  faptul , pe care Ungurii nu  i'li pot  esplica, anume, că povestea lui Arghir  ntre Ungurii din

¹⁾ V. Gustav Heinrich op. cit.

Ardélü e cu multü mai läşită şi mai cunoscută, decâtü între Unguriü din Ungaria proprie ¹⁾. Noi scim cauza; fiindcă în Ardélü Unguriü trăescü în contactü mai mare şi nemijlocitü cu Româniü, decâtü Unguriü din Ungaria proprie.

Pe basa acestorü criterii susţinemü, că *Unguriü au îm-
prumutatü povestea lui Arghir dela Româniü.*

Georgiü Popü.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 285/1891.

Procesü verbalü

*alü comitetulü Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi
cultura poporului românü, luatü în şedinţa dela 3 Augustü n. 1891.*

Preşedinte: G. Bariü. Membrii prezenţi: Dr. Il. Puşcariü, vice-preş., I. G. Popü, Leont. Simonescu, I. Creşu, G. Candrea, cassarü, I. St. Şuluşü, N. Toganü, bibliotecarü.

Secretarü: Dr. I. Crişianü.

113. Secretarulü II. presentă proiectulü de raportü alü comitetulü cătră adunarea generală a Asociaţiunii despre activitatea sa în anulü administrativü 1890. (Ex. Nr. 227/1891).

— Se primesce în textulü alăturatü, avëndü a fi prezentatü adunării generale, ce se va ţine la 4/16 Augustü a. c. şi şilele următóre în opidulü Haşegü.

Nr. 114. Secretarulü II, raportéză asupra cererilorü intrate la concursulü de sub Nr. 178/891 pentru ocuparea unü postü de învăţatorü la scóla civilă de fete cu internatü a Asociaţiunii (Exh. Nr. 234, 252, 255, 258, 278, şi 279) 1891.

— Postulü de învăţatorü pentru alü căruü indeplinire s'a scrisü concursü, se confere dlui Ioanü Popoviciu, fostü învăţatorü şi directorü a scólei de fete susţinute de „Reuniunea femeilorü române din Sibiiü“, provędütü cu documentulü recerütü despre cualificaţiunea cerütä prin legea statulü (§. 103 a art. de lege XXXVIII din 1868) pentru ocuparea de posturi de învăţatori la scólele civile după unü anü de probă, aplicarea dlui Ioanü Popoviciu va deveni definitivă, conformü §. 9. din statutulü de organisare. În anulü de probă alesulü va trage salariulü şi baniü de cuartirü, ce se cuvinü învăţatorilorü ordinariü provisorii.

¹⁾ V. Gustav Heinrich op. cit.

Nr. 115. Secretarul II. raportéză asupra cereriloró întrate la concursulú de sub Nr. 178/1891 pentru ocuparea postului de guvernantă la internatulú împreunată cu șcôla civilă de fete a Asociațiunii. (Ex. Nr. 231, 242, 246, 250, 256, 264, 277 1891).

— De guvernantă la internatulú împreunată cu șcôla civilă de fete a Asociațiunii se alege domnișóra Cornelia Ciceiú din Sighișóra.

Nr. 116. Secretarul II. raportéză asupra petițiuniloró pentru stipendii, cari áu întratú la comitetú în urma concursulú de sub Nr. 188 a. c. anumitú la 14 stipendii de câte 50 fl. pentru anulú scolarú 1891/92 pentru eleve, cari vorú fi adăpostite în internatulú împreunată cu șcôla civilă de fete a Asociațiunii, áu întratú în terminulú fixatú 12 cereri. Avéndú în vedere motivele cuprinse în cererile provocate (Ex. Nr. 226, 238, 251, 257, 265, 266, 267, 273, 274, 275, 276 și 281).

— Se votéză câte unú stipendiú de 50 fl. pentru anulú scol., 1891/2 următoareloró eleve, și anume:

Silvia Tămașú (Miculescu) din Somcuta mare; Lucreția Bunea din Sibiiú; Victoria Crișanú din Diomalú; Valeria Deganú din Vețelú; Veronica Petrufu din Tăuni; Aurelia Bojorú din Ardonú; Veturia Ivanú din Sibiu; Viora Miloiú din Bozovicí; Silvia Piso din Sécărâmbú; Lucreția Calefariú din Seliște.

Nr. 117. Casarulú Asociațiunii, dlú G. Candrea presentă rațiociniulú Asociațiunii pe anulú 1890.

— Rațiociniile prezentate se predáu spre cenzurare unei comisiunii în persóna dlorú I. St. Șuluțú și L. Simonescu.

Nr. 118. Dlú L. Simonescu, urmândú în tocmai însărcinării primite sub Nr. 217/1891, raportéză asupra rațiociniiloró șcôlei de fete a Asociațiunii pe anulú scolarú 1890/91. La propunerile dlui raportorú, comitetulú decide. (Ex. Nr. 284/1891).

1. Raportulú se ia spre sciintă și direcțiunei dela șcôla Asociațiunii i se dá absolutorulú.

2. Direcțiunea șcôlei se îndrumă a compune pe viitorú rațiociniulú în stricta conformitate cu budgetulú, eliminândú tóte acelea posițiuni, cari nu aparținú la rațiociniulú șcôlei precum sântú speșele particulare ale eleveloró pentru îmbrăcăminte, materii séu stofe pentru lucru de mână, honorarie pentru studii facultative cum este musica instrumentală și dapoulú, a cărorú coperire depinde imediatú dela voia părințiloró, și a face comparațiune cu preliminarulú la fiecare posițiune.

3. Direcțiunea șcôlei se îndrumă a stărui pe lângă încasarea restanțeloró, a achita conturile și a limpeđi cestiunea cu o sumă de 79 fl. care e necontată și neachitată.

4. În preliminarul pro 1891/92 se va lua:

a) saldul casei cu 44 fl. 80 cr.

b) restanța din 1889/90 la eleva Paraschiva Branea cu 21 fl.

c) restul din saldul casei 1888/9 cu 38.

d) o restanță mai veche la eleva Munténu.

5. Direcțiunea școlii primesce însărcinarea a compune nesmintit în decursul acestui an întregul inventar despre obiectele fondului instituit al școlii pe baza rațiociniilor anterioare.

Nr. 119. În legătură cu cele cuprinse la punctul precedent se hotăresce.

— Dl. L. Simonescu primesce însărcinarea a compune și prezent acestui comitet la timpul său în conlucrare cu dl. casar G. Candrea un proiect de buget pentru școla civilă de fete cu internat a Asociațiunii pe anul 1891/92.

Nr. 120. Președintele Asociațiunii notifică comitetului, ca dna Ana Mangiucă a trimis din biblioteca regretatului ei soț pe sema bibliotecii Asociațiunii 5 lădi pline de cărți.

— Cu mulțumită spre știință. Bibliotecarul primesce însărcinarea a ridica cărțile dela gară și a le încorpora la biblioteca Asociațiunii făcându la timpul său raport.

Sibii, d. u. s.

G. Barițiu m. p.
președinte.

Dr. Ioan Crișian m. p.
secretar II.

Verificarea acestui proces verbal se încrede d-lor: Ios. St. Șuluțu, I. G. Popu, L. Simonescu.

S'a cetit și verificat. Sibii în 5 Augustu n. 1891.

Ios. St. Șuluțu m. p.

I. G. Popu m. p.

L. Simonescu m. p.

Nr. 305/1891.

Proces verbal

al comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luat în ședința dela 10 Augustu n. 1891.

Președinte: G. Barițiu. Membrii prezenți: Dr. II. Pușcariu, vice-preș., Ioan Popescu, I. G. Popu, L. Simonescu, G. Candrea cassariu, N. Toganu bibliotecar.

Secretar: Dr. I. Crișian.

Nr. 121. Comisiunea în persónele dlor I. St. Șuluțiu și L. Simonescu, exmisă din partea comitetului prin conclusul dto 3 Augustu a. c. Nr. prot. 117 pentru revisuirea rațiociniilor casei Asociațiunii pro 1890 raportéză despre revisiunea făcută, arătându că au aflatu tóte în buuă ordine. (Ex. Nr. 304/1891).

— Raportul comisiunii se ia la cunoștință ear rațiociniile se declară de revăzute și aprobate, avându a fi transpuse adunării generale, ce se va ținea în Hațegü, spre revisiunea finală și estradarea absolutorului.

— Să se ia măsurile de lipsă în privința inventării bibliotecii și în privința statorirei inventariului la școla de fete.

În necsü cu cercetările despre originea și destinațiunea fundațiilor să se inițieze posibila contopire a unor fundațiuni și deposite improprii cu fondul Asociațiunii. Se dispune ștergerea pretensiunilor la Emilianü Popoviciü și Adamü Szilágyi.

Nr. 122. Cassarul Asociațiunii, dlü G. Candrea presentă proiectul de budgetü alü Asociațiunii pro 1892. (Ex. Nr. 304/1891).

— Proiectul de budgetü alü Asociațiunii pro 1892 se primesce în tecstulü alăturatü, avându a fi prezentatü adunării generale pentru aprobare și statorire definitivă.

Nr. 123. Dlü Simeonü Pasca notarü cercualü în Sălciva de josü, se rögă pentru a se acorda pe séma fiicelorü sale Cornelia și Sabina câte unü stipendiü de 50 fl. vrëndü ale adăposti pe ambele în internatulü împreunatü cu școla civilă de fete a Asociațiunii (Ex. Nr. 303/1891).

— Rugarea dlui Simeonü Pasca se încuviințază acordându-se fiicelorü sale Cornelia și Sabina câte unü stipendiü de 50 fl. pentru anulü scolarü 1891/2.

Nr. 124. Președintele Asociațiunii, dlü G. Barițiu transmite o colecțiune de documente din anii 1848—1849 aflate în cassa fericitulü Avramü Iancu după mörtea lui, date de cătră comisarulü însărcinatü cu inventarea, în grija și în răspunderea dlui Anania Moldovanü, transpuse de cătră acela, înainte de mörtea sa, veruluï seu Silvetru Moldovanü, și de acesta trimise în originalü dlui președinte spre a fi păstrate la Asociațiune după-ce se publicaseră în „Gazeta Transilvaniei“ din acesta (Ex. Nr. 263/1891).

— Cu mulțumită spre sciință, avëndü documentele a fi puse în Archiva Asociațiunii transilvane alătura cu alte documente de valöre istorică câte se mai află și câte vorü mai ajunge în posesiunea Asociațiunii spre conservare și folosire.

Sibiiü, d. u. s.

G. Barițiu m. p.,
președinte.

Dr. I. Crișianü m. p.
secretarü II.

Verificarea acestui procesü verbalü se încrede d-lorü:
Ioanü Popescu, Leontinü Simonescu, I. G. Popü.

S'a cetitü și verificatü. Sibiiü, în 11 Augustü n. 1891.

Ioanü Popescu m. p.

Leontinü Simonescu m. p.

I. G. Popü m. p.

Raportă generală

ală comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului română despre activitatea sa în decursulă anului 1890.

Onorată adunare generală!

Voindă a satisface prescrieloră §-lui 32 lit. g din statute și conclusului adunării generale din anulă 1882 dela Dejă pt. prot. 33, comitetulă instituită în adunarea generală din anulă 1889 dela Făgărașă își ia voia a presenta onoratei adunării generale următorulă raportă despre activitatea sa în timpulă dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1890.

I.

Despre ședințe.

Conformându-se prescrieloră §-lui 30 al. 1 din statute, comitetulă a ținută și în anulă de gestiune 1890 în tótă luna câte-o ședință, și fiindcă și în anulă acesta aă obvenită casură de urgență, în unele luni elă s'a vedută necesitată a se întruni în câte două și chiară în câte trei ședințe, ținendă astfelă cu totulă 20 ședințe: 13 înainte de adunarea generală din Reghină și 7 după acéstă adunare.

În ședințele sale, comitetulă a fostă cu necurmată atenție la împlinirea datorințeloră, ce i le impună prescriesele §-lui 32 din statute, căutândă a susține vađa și a promova interesele Asociațiunii. Elă a făcută la timpă dispozițiunile pentru esecutarea concluseloră adunării generale din anulă 1890 și a luată măsurile de lipsă pentru folosirea sumeloră votate în budgetă cu privire la administrațiune, la spriginirea de studenți și învățacei de meserii, la edarea organului Asociațiunii precum și la susținerea școlei de fete, resolvindă în acelașă timpă și curențele intrate.

1. Stipendiile și ajutóarele conferite în anii premergători s'aă lăsată, până la unulă, în folosirea respectiviloră

stipendiști și ajutorați, cari n'au terminat încă cursul învățătorei, dar au dovedit progresul îndestulitor și purtare morală corespunzătoare. Un singur stipendiu a venit în vacanță în decursul anului 1890, anume stipendiul din fundațiunea „Rîurénú“, pentru care s'a scris la timpul său concursul, fiind conferit unuia dintre tinerii însemnați în conspectul alăturat sub $\frac{1}{1}$ la acest raport.

a) Stipendiul de 100 fl. merită pentru tineri, cu preferință din munții apusenii ai Transilvaniei, cari ar voi a se perfecționa în o măiestrie de lemnăria mai dezvoltată, care stipendiu se votase condiționat în învățăcelului Florentin Corcheșu, s'a putut libera în decursul anului 1890, după-ce numitul tineru a corespuns pe deplin cerințelor.

b) Mulțumită onoratei adunări generale din anul 1890 a acționarilor institutului de credit și economii „Albina“ în Sibiu, comitetul a fost în poziția a vota și pentru anul școlar 1890/1891 stipendii de câte 50 fl. v. a. la 10 respective 11 eleve de părinți mai săraci, cari eleve au fost adăpostite în internatul împreunat cu școala civilă de fete a Asociațiunii.

2. În ceea ce privește executarea concluzelor luate în adunarea generală din anul 1890, comitetul își ia voia a schița starea lucrului după-cum urmează :

a) Însărcinării primate de a se îngriji, „ca casa din lăsamântul fericitului Avram Iancu să fie locuibilă și locuită“, comitetul a satisfăcut așa, că a dispus a se introduce toate reparaturile de lipsă. Toate încercările comitetului, de a și închiria această casă au ramas fără rezultatul dorit și acesta din lipsă de chiriași în partea locului. În timpul din urmă s'au inițiat pertractări serioase pentru vinderea realităților din lăsamântul Avram Iancu; succedându numitele pertractări, comitetul va afla arangiamentele de lipsă, ca casa, care nu poate forma obiectul de vindere, să fie locuită și astfel ferită de ruinare. Amintim la acest loc, că cauza lăsamântului de sub întrebare e acum deplină limpede.

b) Ce privesce însărcinarea primită, de a iniția o legătură câtă mai strînsă între deosebitele părți ale corpului Asociațiunii și prin lucrarea într'acolo, ca pe viitoru deosebitele despărțeminte să fiă reprezentate la adunările generale ale Asociațiunii celū puținū prin câte doi membri din sînulū lorū, comitetulū nu a întărđiatū a o duce în deplinire, adresāndu-se de cu timpū cātrā tōte organele Asociațiunii și, mānecāndū dela enunțiațiunile celorū mai multe despărțeminte făcute în mātēria acēsta, elū crede, cā ideea reprezentārīi arētate se va popularisa din ce în ce totū mai multū.

c) Comitetulū a fostu mai departe însărcinatū să esecute concludulū adunārīi generale de cuprinsulū: ca din sumele de cāte 1000 fl. votate pentru anī 1890 și 1891 în scopulū înavușīrīi literaturīi nōstre și īndeosebī în scopulū īncuragierīi și a desvoltārīi literaturīi menite pentru poporū, să premieze și să tipārēscā scrierī și broșurī īntocmite anume pentru poporū din agriculturā, igienā etc., avēndū acele broșurī a forma „biblioteca poporalā a Asociațiunii transilvane“. În scopulū esecutārīi acestuī concludū, dupā cumpānirī seriōse, comitetulū a aflatū a escrie deocamdatā ca de īnceputū concursū la premīi pentru cele mai bune lucrārī asupra urmātōrelorū dōue teme: „*Economia nōstrā dupā comasare*“, și „*Higiēna copilulū dela nascere pānā la anulū alū 7-lea alū etāțīi*“; apoi la unū premīū pentru cea mai bunā culegere de poesīi, basme (poveștī) și datine poporale alese și pānā acum nepublicate. Totū în scopulū arētātū a destinatū comitetulū suma de 400—500 fl. v. a. pentru a premia din ea cele mai bune studīi scientifice, ce i se vorū presenta asupra unorū teme alese liberū de autorī din ramulū istoricū, saū epigraficū, saū filologicū, cu deosebire în ceea-ce privesce trecutulū și prezentulū poporulū romānū și alū pāmēntulū, pe care locuimū. La concursulū scrisū aū īntratū în terminulū fixatū (30 Iunie a. c.) 9 lucrārī și anume 5 colecțiunī de poesīi, poveștī etc., 1 tractatū istoricū, 1 tractatū din economīā și 2 tractate despre igienā copilulū. Aceste lucrārī s'aū datū spre censurare unei comisiunī și comitetulū

nu va întârzi a se pronunța în meritul lor și a decerne eventualu premiile stabilite îndată-ce va primi raportul comisiunii exmise, la totu casul însu încă înainte de încheerea anului curentu.

3. Totu la acestu titlu să cuvine să Vă raportămă despre o cestiune de cea mai mare importanță pentru noi.

La 4 Augustu 1890 comitetul Dvostră a fostu surprinsu prin scirea, că inginerul *Ioanŭ Olténŭ*, de nascere din Cojocna în Transilvania, mortu în aceeași zi în Galați, în România, a lăsatu prin testamentu Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român unu legatŭ de 100,000 lei, ear la 9 Septemvrie 1890 acestu comitetu a fostu în plăcuta pozițiune a constata, că, mulțumită energicei întreprinderi a președintelui George Barițiu, legatul a intratŭ la cassa Asociațiunii deja la 24 Augustu 1890, după detragerea competenței erariale de 9% și a altorŭ spese, în suma de 90,000 lei în hârtii de valoare, rentă cu 5% în aur.

Testamentul, pe basa căruia ne-amŭ declaratŭ, că primimŭ legatulŭ, conține următoarele condițiuni :

a) venitulŭ capitalului testatŭ pe celŭ dintâiu anŭ după mórtea testatorului să se distribue între nepoții acestuia ;

b) venitulŭ capitalului numitŭ pe anulŭ alŭ doilea și cei următori să se întrebuinteze așa, ca 50% să se capitalizeze, 40% să se cheltuască „pentru învățatura poporului Românŭ propriu Țisŭ gr. or. și gr. cat. în Transilvania“, ear restulŭ de 10% să se distribue în modŭ egalŭ școlei greco-orientale și celei greco-catolice din opidulŭ Cojocna, loculŭ natalŭ alŭ testatorului. Venitulŭ menitŭ pentru nepoții testatorului a intratŭ deja la cassa Asociațiunii și se va da destinațiunii lui îndată ce se vorŭ fi eruatŭ în modŭ esactŭ aceia, căroro li se cuvine, ceea-ce președintele Asociațiunii, dlŭ G. Barițiu, în calitate de executorŭ testamentarŭ, a și inițiatŭ și o urmăresce cu cunoscuta-i energiă. Cu 1 Octomvrie a. c. venitulŭ acestui legatŭ se va putè preda propriei destinațiunii. Scopurile speciale, pentru care vorŭ avè să se folosescă cele 40%,

se voră fixa mai de aproape în „actulă fundațională“, care este în lucrare.

Este vrednică de deosebită noastră recunoscință acela, care, deși departe cu trupulă de ai sei, cu sufletulă este și trăesce în mijloculă loră. Fericitulă Ioană Olténă a fostă departe de noi cu trupulă, cu sufletulă însă a fostă, a simțită și a viețuită cu noi, dovadă nobila sa faptă, prin care și-a ridicată ună monumentă neperitoră în inimelă noastră.

4. Totă aci e loculă să Vă notificămă și o altă faptă generosă, ce privesce de aproape Asociațiunea noastră și e înrudită cu cea espusă la punctulă precedentă. Dlă Dr. Areliă Maniă, notară publică reg. în Oravița, care în anulă acesta a petrecută mai multe zile în Sibiulă și a cercetată între altele și școlă Asociațiunii, satisfăcută de cele ce le-a vėdută la acestă institută, s'a oferită a contribui, până când va fi în viață, pe fie-care ană cu suma de 200 fl. v. a. la susținerea școlăi. Suma acéstă, până când va cere trebuința, va fi a se distribui ca ajutóre de 50, 100 seú 200 fl. v. a. între eleve interniste de părinți mai lipsiți saú cu familiă mai numerosă, ear când astfelă de ajutóre nu voră mai fi necesare, numita sumă se va întrebuița spre alte scopuri ale școlăi. Donatorulă nu 'și-a rezervată nici ună dreptă. Banił voră intra la cassa Asociațiunii în fiă-care ană deodată, înainte de 1 Septemvre. — Comitetulă luândă la timpulă seú actă de acéstă faptă nobilă, 'și-a exprimată mulțumita sa față cu generosulă donatoră, dlă Dr. Aureliă Maniă, și a hotărítă să se facă notificare și onoratei adunări generale a Asociațiunii, ceea-ce prin acéstă ne grăbimă a împlini.

5. Ca de încheere la acestă titlu ne luămă voia a Vă face împărtășire și despre o altă hotărîre a comitetuluiă Dvóstră, luată în decursulă timpulă despre care vė raportămă. Încă în primii ani ai existenței Asociațiunii transilvane oferise dlă septemviră în pens., Ioană cav. de Pușcariu, acestei Asociațiunii spre publicare o colecțiune de documente importante pentru istoria noastră. Comitetulă Dvóstră, revenindă în de-

cursul anului asupra aceluï ofertă, 'l-a primită și a dispusă succesiva tipărire a colecțiunii, așa ca aceea să se pótă termina în decursă de 5—6 ani. În vederea, că colecțiunea de sub întrebare este și ea o lucrare din cadrulă aceloră lucrări, pe carî le prevede pentru premiare concludulă adunării generale a Asociațiunii din anulă trecută, prin care s'a votatū suma de 1000 fl., comitetulă a hotărîtă, ca spesele de tiparū ale colecțiunii să se acopere succesive din suma numită de 1000. v. a., avëndă a se osebi din acēsta în scopulă arētatū în decursă de 5—6 ani în fie-care anulă câte 250—300 fl. v. a. Colecțiunea se află sub presă; tomulă I. va apărē în curēndū.

II.

Despre școla Asociațiunii.

1. Școla civilă de fete cu internatū susținută de Asociațiune a formatū și în decursulă anului espiratū objectulă deosebitei interesări a comitetulă.

Condusă de aceleași puteri ca și în anulă trecută, școla noastră a fostă cercetată în anulă scol., 1890/1 de 59 eleve ordinare și 3 eleve estraordinare. Internatulă împreunată cu școla a adăpostitū în anulă acesta 49 eleve, dintre care 40 aū frecventatū școla noastră, eară 9 școla elementară a „Reuniunii femeiloră române din Sibiiū“.

Învățământulă 'l-aū provēdutū și în anulă scol. 1890/1 puterile didactice instituite mai nainte, cu singura schimbare, că fosta învățătore, d-șora Victoria Filipesculă, care și-a cerutū demisiunea, a fostă înlocuită prin d-șora Elisa Nasta, absolventă a școlei de industriă din Clujū.

Cu finea anului acestuia școl., comitetulă s'a vēdūtū necesitată a escrie concursū pentru ocuparea postului de învățătorū, devenitū vacantū prin îndepărtarea d-nului Dr. P. Spanū.

Mersulă învățământulă a fostū în decursulă anului școl. deplinū satisfăcătorū, ear starea preste totū a școlei și a internatulă a fostū deplinū mulțămitore. Școla continuă a fi în progresū. Date mai detaiate cu privire la întocmirea și

mersul școlii și a internatului se cuprind în programa, din care alăturăm un exemplar sub $\frac{1}{2}$

Aici e locul să Vă amintim, că dreptul de publicitate pentru școla noastră ne este asigurat, îndată ce și puterea a 3-a didactică ordinară va întruni calificațiunea prescrisă în §. 103 art. de lege 38 din 1868.

2. Starea economică a școlii de asemenea se îmbunătățește an de an, reclamându subvențiuni totu mai mici din partea Asociațiunii.

Raționniile școlii și a le internatului pro 1890/1 prezentate de direcțiune, din cari se vede, că în decursul anului numit venitele (inclusive subvenția de 100 fl., ajutorul de 500 fl. dela institutul de credit și economii „Albina“ din Sibii și 306 fl. 56 cr., dați de Asociațiune pentru investițiunii pro 1889/90) au atins suma de 16,452 fl. 66 cr., ear eroğațiunile suma de 16,407 fl. 86 cr., au fost date spre censurare unei comisiunii din sînul comitetului și s'au aflat în ordine.

3. Înainte de a încheia acestu titlu ne luăm voia a vă face împertășirea, că comitetul D-vostă, întemeiat pe dreptul ce i-lu dă „Statutul de organizare al școlii“ (§. 9. lit. b. al. 5) și vrëndu a întemeia la școla noastră unu corp învătătorescu stabilu și bine calificatu a luat hotăriri, în urma cărora, pe viitoru, puterile didactice dela școla noastră voru fi totu atât de bine situate ca profesorii mai bine plătiți dela școlele medii românesce din Transilvania.

III.

Administrarea averii Asociațiunii.

1. Administrarea averii Asociațiunii s'a efectuit și în anul de gestiune 1890 pe lângă observarea evidenței și a controlului corăspundătoare. Taxele de pe la membri încurgu multu mai regulatu ca în trecut, mulțumită laudabilului zel, pe care lu desvöltă direcțiunile și comitetele celor mai multe despărțeminte.

2. În alăturare sub $\frac{1}{3}$ ne permitem a prezenta onorării adunării generale raționiniul pre anul solar amintit (1890), pregătit de cassarul Asociațiunii, dnul Gerasim Candrea, dimpreună cu un raport special al acestuia referitor la raționini și la rezultatele obținute.

Din raționiniu se vede, că în decursul anului 1890 venitele Asociațiunii au fost 52,136 fl. 93 cr., eroagațiunile au fost 9757 fl. 78 cr. Starea averii a fost la 31 Decembrie 1890 de 161,727 fl. 58 cr., mai mult decât în anul precedent cu 46,592 fl. 02 cr. Întrăga avere administrată de comitetul Asociațiunii a fost la același terminu de 179,188 fl. 75 cr. Suma depositelor a fost la 31 Decembrie 1890 de 3,597 fl. 11 cr. Se arată mai departe, că din venitele încassate sub diverse titluri s'au acoperit nu numai trebuințele budgetare, ci și o parte însemnată din datoria veche, contrasă la institutul „Albina“ decând cu clădirea și adaptarea edificiului școlii de fete cu internat, astfel că contul curent al nostru s'a încheiat cu 31 Decembrie 1890 numai cu 2670 fl. în favorul institutului numit; cu 30 Iunie a. c., după-cum aflăm, contul curent s'a încheiat cu suma considerabilă de 1232 fl. 60 cr. v. a. în favorul Asociațiunii transilvane, mulțamită specială însemnatelor colecte întreprinse în favorul școlii noastre de dl Partenie Cosma, directorul institutului „Albina“. Totu din venitele încassate s'au achitat, după-cum se arată în raționiniu, și spelele avute cu diferite investițiuni și impozite nouă etc.

Comisiunea însărcinată cu revisuirea raționiniului l-a aflat exact și în conformitate cu registrele și documentele justificative.

3. La cele espuse la raționiniu adaugem, că afară de venitele ordinare în decursul anului 1890 au intrat la casa Asociațiunii:

a) Suma de 90,000 lei, legatul făcut de fericitul Ioan Olténu (vezi la altu loc: Tit. I. pt. 3);

b) suma de 500 fl. v. a. dela institutul de credit și economii „Albina“ pentru trebuințele curente ale școlei de fete;

c) suma de 500 fl. totu dela institutul de credit și economii „Albina“ pentru crearea à 10 stipendii de câte 50 fl. pentru eleve adăpostite în internatul Asociațiunii;

d) suma de 5351 fl. 75 cr. înrată din colectele făcute de d-nul Partenie Cosma, directorul institutului „Albina“;

e) suma de 300 franci (138 fl. v. a.) legatū făcutū Asociațiunii transilvane de fericitul Constantin I. Popazu, fostū comerciantū în Brașovū;

f) suma de 100 fl. donată de dlū Ludovicū Simonū, mare proprietarū în Sângeorgiulū de câmpia, în scopul de a se cumpera din ea câte o mașină de cusutū pe sēma școlei Asociațiunii și a școlei de fetițe din Blaju, ceea-ce s'a și făcutū.

g) prețulū mai multorū esemplare din broșura „Graiulū ardelescu în raportū cu limba și literatura de preste Carpați“ oferită (în 480 esemplare) de autorulū ei, dlū Dr. A. Șuluțū Cărpinișanū, în folosulū școlei Asociațiunii.

4. În legătură ne luămū voia a Vē amintī, că în decursulū acestui anū comitetulū D-vōstre s'a vēđutū îndemnatū a întemeia unū fondū noū „Întru amintirea repositiilor“ cu destinațiunea de a servi scopuri culturale. Acestū fond e ađi de 297 fl.

5. În legătură cu rațiociniulū pro 1890 ne luămū voia a Vē presenta proiectulū de budgetū pro 1892 sub $\frac{.}{4}$

IV.

Membrii Asociațiunii.

a) Membrii ađ Asociațiunii ađ fostū în anulū 1890, ținēndū contū singurū numai aceia, cari ađ solvitū taxele la timpū:

1. fundatori 84.
2. ordinari pe viață 156.
3. ordinari cu taxe anuale 340.

Între membrii arętați nu se află și cei însemnați în lista alăturată sub $\cdot/5$ ca însinuați dela adunarea generală dela Reghină încóce până la finea anului 1890 și dela 1 Ianuarie 1891 până la presenta adunare generală. Conținutul listei alăturate e dovadă, că interesul față cu Asociațiunea transilvană e ađi generalu, mai alesu în sinulú inteligenței nóstre.

b) Dintre membrii Asociațiunii aú reposatú în decursulú anului 1890 și până la acéstă adunare generală, întru câtú dispunemú de datele respective, cei înduși în lista alăturată sub $\cdot/6$ Din acéstă listă onorată adunare generală va binevoí a observa, că în decursulú timpului și dintre membrii comitetulú s'a mutatú unulú la cele eterne, și anume fericitulú Ilie Măcellariu, fostú consilierú guvernialú în pensiune.

V.

Biblioteca Asociațiunii.

Biblioteca Asociațiunii a constatú la finea anului 1890, conformú raportulú bibliotecarulú, din 1989 opuri, 4958 tomuri și 4237 broșuri. Sporiulú a provenitú, ca și în anii precedenți, din donațiuni și întrări în schimbú dela Academia de științe din Budapesta, dela Academia de științe din Viena, dela Academia română din Bucuresci, dela Universitatea sásescă din Sibiiú, dela „Verein für siebenbürgische Landeskunde“ în Sibiiú, dela biblioteca națională din Florența și Roma.

Vrednice de amintire suntu donațiunile în cărți făcute de președintele Asociațiunii, de dl senatorú G. G. Meitaní în Bucuresci ș. a.

Dintre scrierile periodice aú încursú gratuitú: „Telegrafulú românú“, „Tribuna“, „Gazeta Transilvaniei“, „Fóia Ilustrată“, „Luminătorulú“, „Biserica și Șcóla“, „Fóia Dieces.“, „Familia“, „Gazeta Poporului“, „Gazeta Bucovinei“, „Economia Națională“, „Fóia Săténului“, „Scóla Română“, „Románische Revue“, „Archiva societății științifice din Iași“, „Amiculú Familiei“, „Fóia bisericescă și scolastică“, „Convorbiri literare“ și „Preotulú românú“.

Inventarul bibliotecii s'a sporit, pe lângă cărțile întrate, cu exemplare din „Transilvania“ organul Asociației pro 1890.

VI.

„Transilvania“ organul Asociației.

1. „Transilvania“, organul Asociației, s'a edat în anul 1890 sub redacțiunea prim-secretarului Asociației, a dlui Ioan Popescu. Ca și în anul 1889, organul nostru s'a scos și în anul 1890 în 750 esemplare, din care 580 s'au trimis la membrii Asociației, 2 la prenumerați, 18 la despărțeminte, 49 la bibliotecii școlare și în schimb și 9 oficiose; membrii Asociației, cari au plătit taxele regulat au primit fôia în mod gratuit.

2. Ací e locul să Vă facem următoarea împărțire. Onorata adunare generală a Asociației din anul trecut, prin concludul său, prin care a votat suma de 1000 fl. v. a. pe an pentru înavuțirea și încuragiarea literaturii române, voindu a mai înlesni edarea organului Asociației, a enunțat, că studiile științifice, ce se voru premia din numita sumă, să se scotă la ivelă cu deosebire prin mijlocirea fôiei noastre „Transilvania“. Prim secretarul și redactorul fôii, domnul Ioan Popescu, mâncându delă numitul enunțat, a stăruit la comitetu să i-se înlesnescă imediatu redactarea fôii, votându-se o sumă ôre-care, din care să se remunereze colaboratorii angajați, căroră 'li-aru fi pusu în vedere, că voru fi remunerați. Avându în vedere stăruința arêtată a redactorului și vrându a o mulțami comitetul în concludul său relativu la modul, cum să se esecute concludul adunării generale, a pusu în vedere și premiarea publicațiilor *tipărite* în „Transilvania“ delă adunarea din Făgărașu încóce, cari notificându-se și numai din partea redacțiunii, se voru găsi că întrunescu condițiunile cuprinse în concludul onoratei adunări provocatú mai susú.

În urmarea acestui conclud al comitetului, pe basa căruia s'a scrisu concursul literarú, redactorul fôiei notifică acelaia

publicațiunile tipărite în anul 1890 în „Transilvania“, cari ar fi să se remunereze, dimpreună cu remunerațiunile, ce ar fi a se vota în suma totală de 260 fl. v. a., cerându liberarea acestei sume drept ă ajutor ă pentru remunerarea colaboritorilor ă pro 1890. Vrându de o parte a termina cestiunea, ăra de alta a evita provocarea susceptibilității unuia s'ău a altuia dintre autorii notificați, comitetul ă, fără a reflecta la meritul studiilor ă notificate, a încuviințat ă excepționalmente cererea redactorului ă și a votat ă de astă-dată, în așteptarea indemnării ulterioare din partea onoratei adunări, suma cerută de 260 fl. v. a. „ca ajutor ă extraordinar ă pentru redactarea foiei în anul 1890“, fără a se crea însă prin acăsta cas ă de precedentă. Suma de 260 fl. s'ă solvit ă din suma de 1000 fl., votată pentru promovarea literaturii năstre, la mână redactorului spre a o distribu ă însuși între persoanele, cari prin colaborarea lor ă i-ău înlesnit ă redactarea în anul 1890. Încăt ă pentru viitor ă însă comitetul ă a enunțat ă, că din *mia* de floreni amintită mai sus ă va remunera, în ce privește „Transilvania“, numai studiile științifice, cari întrate la concurs ă și trecute prin critică se vor ă afla, că merită a fi remunerate și apoi publicate în „Transilvania“.

Cu scop ă de a preintimpina casurile de natura celui espus ă, comitetul ă hotărît ă să întrevină la onorata adunare generală, ca onorat ă aceea, în sfera competenței sale, constatându lipsa de a se înlesni redactarea foii Asociațiunii, spre care scop ă până acum ă s'ă spesat ă an ă de an ă sumă de 400 fl. v. a., să voteze pentru prim ă-secretarul ă și redactorul ă numitei fo ă pe viitor ă o remunerațiune anuală mai mare, de cum e cea de prezent ă, din care să-i fie posibil ă a remunera și colaboratori la foie, ceea-ce prin acăsta și facem ă. Spre orientarea onoratei adunări generale ne permitem ă a însemna, că edarea organului Asociațiunii pentru anul 1890 a costat ă, inclusive remunerațiunea redactorului cu 400 fl. v. a. și ajutorul ă extraordinar ă cu 260 fl., suma de 1411 fl. 25 cr.

VII.

Despărțemintele Asociațiunii.

Cu privire la despărțemintele Asociațiunii însemnăm cu plăcere, că aprópe în tóte s'aú desvoltatú o activitate îmbucurătoare întru promovare scopurilorú Asociațiunii. În deosebí dela întroducerea nóuei arondări, ceea ce amú pusú la cale înmediatú după adunarea generalá din anulú trecutú, se simte o nóuá viață în întregú organismulú Asociațiunii, astfelú că nu ne amú înșelatú, când în raportulú nostru din anulú trecutú điserámú din cuvéntú în cuvéntú, „și e îndreptățită speranța, că înteresarea (de scopurile Asociațiunii) va cresce din anú în anú“. Cele mai multe despărțeminte sântú deja organizate respect. reorganizate; în unele curgú tocmai lucrările pentru organizare. Despre organizarea indicată, fiindú încă în curgere, vomú raporta la proxima adunare generalá; cu atátú mai vêrtosú, căcí întreaga lucrare aparține activității nóstre din anulú curentú 1891, despre care avemú a raporta proximei adunări generale.

VIII.

Propunerí.

Supunéndú raportulú acesta aprețiaríi onoratei adunări generale în legăturá cu aclusele:

1. rađiociniulú pro 1890 împreună cu raportulú cassarului;
  2. budgetulú pro 1892;
  3. Consemnarea membrilorú noú însinuați;
  4. Consemnarea celorú reposați dintre membrii Asociațiunii;
  5. Consemnarea stipendiștilorú și ajutoarașilorú Asociațiunii;
  6. Programa a V-a a șcólei de fete a Asociațiunii:
- Onorata adunare generalá să binevoiescă:
- a) a da comitetulú absolutorulú pentru activitatea din 1890;
  - b) a declara de membrii pre cei consemnați în lista prezentată;

- c) a face amintirea obicnuită pentru membrii repositați;
 d) a lua la cunoscință raportul comitetului;
 e) a lua o hotărîre cu privire la fôia „Transilvania“;
 f) a aproba budgetul propus pro 1892;
 g) a întregi comitetul prin alegerea unui membru ordinar
 pe restul periodului 1890—1893.

*Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru
 filiteratura română și cultura poporului român, ținută în
 Sibii la 3 Augustu 1891.*

George Barițiu m. p.,
 președinte.

Dr. I. Crișianu m. p.,
 secretar II.

Nr. 227/1891.

Conspectul

stipendiatoru și ajutoaraților actuali ai Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

A. Din fondul Asociațiunii.

Florentin Corcheșu, elevu alu școlei de sculptură în Satulungu 100 fl.

B. Din fundațiunile Asociațiunii.

Eliseu Mezei, studentu de clasa VI. gimn. în Blaj din fundațiunea Marinovici	60 fl.
Ioan Rațiu, studentu de clasa VIII gimn. în Cluj din fundațiunea Dobâca	50 „
George Vătășanu, stud. de clasa VIII gimn. în Brașov din Fundațiunea Riurenă	40 „
Michail Candrea, studentu de clasa VI gimn. în Beiuș din fundațiunea Bașota	20 „
Iosif Schiopulu, studentu de clasa V. gimn. în Blaj din fundațiunea Galliană	60 „
Ioan Moldovanu, învățacelu de cismăritu, din fundațiunea Tofalena	20 „

C. Din dotațiunea societății „Transilvania“.

George Stupina Moga, învățacelu de mäsăria	25 „
Pavelu Jurca, „ „ croitoria	25 „
Valeriu Nagy, „ „ lăcătăria	25 „

Teodoru Beșteleu, învțăcelu de făuriă	25 fl.
Emericu Păpucu, " " măsură	25 "
Traianu Todoranu, " " făuriă	25 "
Silviu Solomonu, " " mașinariă	25 "
Ilie Cordoșu, " " cojocăria	25 "
Vasilie Suciū, " " lăcătăria	25 "
Dionisie Băgăianu, " " mașinariă	25 "
Victorū Radu, " " rotăria	25 "
Inocențiu Crișianu, " " croitoria	25 "
Ioanū Hirjocu, " " cismăria	25 "
Vasilie Solomonu, " " făuriă	25 "
Clemente Candale, " " făuriă :	25 "
George Marcu, " " croitoria	25 "

D. Din donațiunea de 500 fl. dela institutulū „Albina“.

Elevei Silvia Miculescu	50 fl.
" Veturia Ivanu	50 "
" Lucreția Bunea	50 "
" Maria Micu	50 "
" Carolina Fincu	50 "
" Valeria Deganu	50 "
" Cornelia Pasca	50 "
" Victoria Crișianu	50 "
" Victoria Branisce	50 "
" Valeria Lenghelu	50 "
" Lucreția Stanca	50 "

Nr. 227/1891.

Consemnarea

membrilorū Asociațiunii transilvoane insinuați dela adunarea generală din Reghinu, ținută în 28 Augustu 1890, până la 14 Augustu 1891.

Membrii fondatori: Vasilie Zehanū, avocatū în D.-St.-Martinu; Dr. Aureliu Maniu, notarū publicū în Oravița; „Silvania“, institutu de creditū și economii în Șimleu.

Membrii pe viață: Dr. Remusu Roșca, secret. consistorialū în Sibiu; Ioanū Clóje, economū în Boiță; Ioanū Bozoșanu, preotu în Moșna; Iosifū Lupu, preotu în Stena; Andreiū Bărseanu, profesorū în Brașovu.

Membrii ordinari: George Bobeșu, preot în Sibii; Dr. Nicolae Vecerdea, avocat în Sibii; Istrate Radu, econ. în Boița; Simion Căluțiu, avocat în D.-St.-Martin; Nicola Popu, proprietar în Bobohalma; Vasile Moldovanu, președ. la sed. orf. în Boziaș; Nicola Todoranu, protop. în Cetatea de baltă; Miron Dascălu, preot în Cetatea de baltă; Timotei Circa, comerc. în D.-Szt.-Martin; Petru Sămărghitianu, preot în Cucerdea română; Dum. Ștefu, econ. în Boziaș; Glig. Potoru, econ. în Cucerdea-rom.; Vas. Marcu, econ. în Bobohalma; Nic. Costea, docente în Boziaș; Vas. Berbecariu Muntenescu, preot în Boziaș; Emiliu Popu, preot în Bobohalma; Dan. de Tămașu, protopop în Dégu; Lazaru Căluțiu, proprietar în Cerghișel; Alexandru I. Moldovanu, proprietar în Chirileu; Ioanu Hancu, econ. în Cerghișel; Alexe Verzea, preot în Satulungu; Toma Frateșu, preot în Bacifaleu; Radu M. Odoru, econom în Turcheș; Nicolae Băzărea, industriaș în Turcheș; Ștefan Cacovenu, subjude reg. în Alba-Iulia; Ștefan Argăsală, comerciant în Turcheș; Ioanu Broșu, paroch în Dîrștea-Brașovului; Ignatie Mircea, student din Cața; Ioanu Baci, din Hațegu; Ștefan Șelariu, comerciant în Hațegu; Ioanu Cornea, din Hațegu; Paulu Oltenu, docente în Hațegu; Severu Murășanu, profesor în Năseudu; George Bogdanu, preot în Bradu; Vasilie Boneu, profes. în Bradu; Iosifu Popescu, candidat de avocat în Reghin; Ioanu Butnaru, proprietar în Petelea; Clemente Raicu, vice-protopop în Cohalm; Ioanu Buzea, asesoru opidanu în Cohalm; Pompiliu Predoviciu, preot în Merchiașa; Ioanu Brotea, preot în Mateiaș; Ioanu Lupu, preot în Jibertu; Nicola D. Mircea, protopop în Cohalm; Andrei Ștroia, docente, în Cohalm; I. Boranciu, docente în Cohalm; I. Suci, preot în Bogata-Oltenu; George Spornicu, preot în Cohalm; Romulu Simu, docente în Orlatu; Ios. Orbonașu în Orăștia; Dr. Ștef. Érdely în Orăștia; N. Vladu în Orăștie; Aur. Barcianu în Orăștia; Toma Haneșu în Orăștia; P. Draghiciu în Orăștia; Augustinu Chețianu, preot în Bobohalma; Alexandru Mutu, preot în Adămuș; Basiliu C. Vlasi, preot în M.-Zah; Ioana Bosdocu, administratoru în Cicudu; Teofilu P. Moldovanu, docente în Cuesdiu; Ioanu Russu, docente în Velheru; Ioanu Catona, docente în M. Dateș; Basiliu Moga, docente în Chimitelnic; Alexandru Macarie, docente în M.-Zah; Basiliu Anghelu, preot în M.-Dateș; Ioanu Ignatu, docente în M.-Ludoș; Michailu N. Cicudi, preot în Socolulu de Câmpie; Teofilu Popu, preot în Hădăreu; Ioanu Comanu, docente în Căpuș; Teodoru Harșanu, preot în Chimitelnic; Valeriu Catona, propr. în M. Dateș; Nicolae Cucuiu,

preotă în M.-Bogata; Iuliu Deacă, preotă în M. Tohată; Georgiu F. Negruiu, docente în M. Lechința; Alexandru Precupă, preotă în Sicușei; Pavelu Opișă, prof. în Bradu; Florianu Hatoșu, cassaru la instit. „Someșana” în Dej; Ioanu R. Cherecheșu, cand. de avocată în Dej; Ludovicu Frâncu, propriet. în Buzașu; Ioanu Vajda, propr. în Olpretu; Bârsanu Ambrosiu, antiste comunală Hațegu; Romanu Dionisiu, candidată de adv. în Mediașu; George Crișianu, preotă în Mediașu; Pavelu Popescu, preotă în Borta; Nicolae Racotia, medică în Șeica-mare; Ioanu Baci, propr. în Șarla; Ioanu Munteanu, preotă în Agerbiciu; Basilu Busaiu, preotă în Buia; Ioanu Jurca, propriet. în Răvășel; Michailu Jurca, proprietar în Șaldorf; Dumitru Deacă, preotă în Caltvassar; Dr. Popă Laurențiu, avocată în Abrud; Ioanu Babușiu, preotă în Buciumșasa; Vasile Chirtop, proprietar în Câmpeni; Petru Macaveiu, proprietar în Bucium; Dr. Enea Draia, cand. de avocată în Abrud-sat; Dr. Vasiliu Fodoru, candidat de avocată în Abrud; Silviu Lazaru, contabil în Abrud; Teofilu Fauru, neguțator în Abrud; Petru Vizășeanu, propr. în Abrud; Nicolae Cirlea, notariu public în Abrud; Sabin Piso, protopop în Agnita; Ioahimu Părau, capelan în Agnita; Ioanu Cocosu, preotă în Zlagna; Răgnela Ioanu, preotă în Șors; Romanu Nicolae, preotă în Bărghișu; Răgnela George, învăț. în Șorș; Ienciu Ioanu, econ. în Țichindelu; Darlogea Moise, notar în Calbor; Mandocea Emilu, învăț. în Agnita; Constantinescu Danielu, preotă în Ighișdorf; Popelea Ioanu, econ. în Boholt; Brumbea Moise, econ. în Calbor; Comșa Dum., comerc. în Cinculu-mare; Cârstea Vasile, econ. în Calbor; Păcală Michailu, preotă în Șulumberg; Vancea Iosifu, preotă în Blaj; Cuciu Petru, teologă absolută în Blaj; Ordace Gregoriu, propriet. în Blaj; Branu Zacharia, protopop în Sâncel; Lita Iosifu, preotă în Iclodu; Albinu Isidoru, propr. în Blaj; Ionascu Nicolau, profes. în Blaj; Gerasimu Domide, paroch în Rodna veche; Petru Vêrtic, paroch în Macodu; Constantin Antonu, propr. în Năsêudu; Pipoș Petru, jude reg. la Tablă în M.-Oșorcheiu; I. Pantea, preotă în Riciu; Filipu Popă, preotă în Bandulu; Alecs. Popă, preotă în Alpretu; P. Draghiciu, protonotariu în Orăștia; Toma Haneș, oficial în Orăștie; Aurelu Popovicu Barcianu, comptabil în Orăștie; N. Nestoru, protopop în Orăștie; N. Berebanțu, propriet. în Cujiră.

Nr. 227/1891.

Consemnarea

membriloră Asociațiunii transilvane, cară au reposatu dela adunarea generală din Reghină ținută în 28 Augustu 1890 până la 14 Augustu 1891.

Antoniu Mocionyi de Foenă, membru fundator; Elia Macellaru, consilieru gub. în pensiune, membru fundator; Dr. Ioanu Moga, medic în Sibiu, membru pe viață; Ioanu Rațiu, protopop în Hațegu, membru ordinar.

Editura Asoc. trans. Redactoru: I. Popescu. Tiparulă tipogr. archidiec.